

LXXVIII.

B e t æ n k n i n g

over

Forflag til Lov om Ophævelse af Retten til Bortforpagtning af Fæstegaarde.

(Afgiven af Landstingets Udvalg den 23de Marts 1871.)

Som bekendt blev der i indværende Samling af Indenrigsministeren forelagt Folkethinget et Forflag til Lov, indeholdende nogle nærmere Bestemmelser om Bortforpagtning af Bøndergaardene. Ved sin Behandling af Forflaget, der havde til Diemed at tilveiebringe Overensstemmelse imellem Bortforpagtning af Fæstegaarde og det sædvanlige Livsfæste, kom Thinget imidlertid til den Beslutning ganske at ophæve den ved Forordningen af 5te Juni 1792 § 11 og Lov af 25de Juni 1870 hjemlede Ret til at bortforpagte Gaarde, som ere Fæstevang undergivne, og det er i denne Skikkelse, at Lovforflaget er fremlagt i Landstinget. Allerede under 1ste Behandling tilkjendegav Indenrigsministeren, at han agtede at stille Endringsforflag, for derved at føre Sagen tilbage til det oprindelige Udgangspunkt, og disse Forflag, der findes aftrykte nedenfor, ere senere blevne tilstillede Udvalget.*

Under de Overveielser, hvorfor Sagen har været Gjenstand i Udvalget, har Flertallet af dets Medlemmer (Andersen, Breinholt, Brock, Dreifing, Hansen, Larsen og Mogensén) med Motiverne til det oprindelige Lovudkast maattet erkende, at der trods den Begrænsning, som der ved Loven af 25de Juni 1870 er tilveiebragt i Godseiernes Berettigelse til at bortforpagte Bøndergodset, dog endnu steds er meget væsentlige Uover-

ensstemmelser tilstede imellem Livsfæstet og de lange Forpagtninger, og at der er en indre Modsigelse i, at Lovgivningen paa den ene Side har bestræbt sig for ved Regler om Fæsteforholdets Udvikling at ordne Godsforholdene paa en saadan Maade, at der deri maatte indeholdes en Opfordring for Godseierne til ved frivillige Overenskomster at se Selveie fremmet, og paa den anden Side at bevare et Retsinstitut, der aabner Godseierne lovhjemlet Udgang til at frigjøre sig for de Indskrænkninger, som Fæstelovgivningen og navnlig Loven af 19de Februar 1861 netop har foreffrevet i Brugernes Interesse.

Udvalgets Flertal har derfor ikke kunnet Andet end erkende Nødvendigheden af en Forandring i disse Forhold og billiget saaledes den Grundtanke, der har gjort sig gjældende i det oprindelige Lovudkast, hvorved der søges tilveiebragt Lighed imellem Fæsteforholdet og de lange Forpagtninger. Men netop i jo højere Grad det maatte forudsættes, at denne Opgave heldig vilde blive løst, vilde Betydningen af, at der i Godsforholdene havdes tvende forskjellige Brugsformer, hvorunder Godseieren kunde udøve sin Eiendomsret over Bøndergodset, formindskes, og da nu efter vort Skjon Forpagtningsforholdet ved de foreslaaede Forandringer i det Væsentlige vilde blive filllet lige med Livsfæstet, har det Spørgsmaal maattet paa- trænge sig, om det ikke maatte være rigtigere at ophæve den vistnok gamle, men hidtil forholdsvis kun lidet benyttede Ret til Bortforpagtning af Bøndergodset, og saaledes blive staaende ved Folkethingets Beslutning, istedet-

*) Efterat denne Betænkning i Udcast havde været tilfilllet Indenrigsministeren, har denne i Skrivelse af 22de dennes meddeelt Udvalget, at han tager sit Endringsforflag tilbage.